

Stockholm 2021-10-15

Infrastrukturdepartementet
103 33 STOCKHOLM
i.remissvar@regeringskansliet.se i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Svenska Trädbränsleförbundets synpunkter på revidering av EU:s direktiv för förnybar energi

Trädbränsle har en stor betydelse för landets energiförsörjning och som enligt klimat- och energipolitiken måste bli ännu mer betydelsefull i framtiden. Svenska Trädbränsleförbundet är en branschförbund för svenska producenter av trädbränsle till energiproduktion och som råvara till förädlade bränslen såsom briketter, pellets och pulver. Trädbränsleförbundets medlemmar¹ är alltså bioenergis basindustri som producerar och levererar ungefär 80 procent av det trädbränsle som säljs på den svenska kommersiella marknaden. Vi var inte med på remisslistan men vill ändå gärna framföra våra åsikter eftersom förslagen kommer ha mycket stor påverkan på våra medlemmars verksamhet.

Generella kommentarer

I och med införandet av hållbarhetskrav för både fasta, flytande och gasformiga biobränslen blev bioenergi det förnybara energislag som har mest genomgående hållbarhetskrav. Fossila energislag kan inte uppvisa spårbarhet eller miljöinformation i närheten av vad förnybartdirektivet innebär. Det uppdaterade förnybartdirektivet antogs i december 2018 och har precis börjat implementeras i medlemsländerna. Att redan nu föreslå omfattande revideringar av direktivet skapar osäkerhet på marknaden samt minskar investeringsviljan och det riskerar att leda till att EU missar sitt 2030-mål på klimatområdet. I stället bör nuvarande regelverk få vara i drift under relevant tid för att kunna utvärdera styrkor och svagheter. Det framkom även i Impact Assessment där marknadens aktörer framhöll just detta.

Med tanke på nuvarande läge på den europeiska energimarknaden med höga energipriser bör EU satsa ytterligare på att använda bioenergi. Det är de fossila alternativen som är dyra i dagsläget, inte de förnybara. Genom att satsa på bioenergi stärks EU:s ekonomi samt försörjningstrygghet. Om förslaget till revidering går igenom i nuvarande form är det vår bedömning att uttag av grenar och toppar (så kallad grot) inte kommer bli lönsamt eller administrativt möjligt. Uttaget av grot är idag ca 10 TWh och uttaget av bränsleved cirka 14 TWh. Bränsleveden riskerar också att bli kvar i skogen eftersom infrastrukturen med flisning etc försvinner i och med att grotverksamheten inte finns kvar. Som jämförelse lämnas ca 140 TWh grot kvar i skogen efter avverkning där det förmultnar. Det finns alltså en betydande potential att öka uttaget.

Förslaget innebär direkt påverkan på medlemsländers skogsbruk, industri och energisystem. Skogspolitik är medlemsstaternas nationella kompetens och EU har därför ingen rätt att införa dessa krav. Att gå via energipolitiken är inte en förmildrande omständighet.

¹ Medlemmar i Svenska Trädbränsleförbundet är skogsbolag, skogsägarföreningar, Sveaskog, köpsågverk och andra biobränsleaktörer. Fullständig förteckning finns på vår hemsida, www.tradbransle.se.

Specifika synpunkter

Artikel 3, paragraf 3

Tilläggen skulle innebära styrning av hur marknaden använder sina råvaror. Det strider mot principen om fri marknad för varor. Marknaden är bättre lämpad att avgöra var råvaror gör störst nytta, inte en byråkrat i Bryssel. I EU har vi marknadsekonomi och det bör värnas. Förslaget kommer leda till ökade administrativa kostnader och praktiska problem. Energimyndigheten har i en tidigare rapport visat på att ökade administrativa krav slår mycket hårdare mot mindre företag. Det bör undvikas.

Omfattande forskning, bland annat i "Stubbprogrammet" visade att stubbar är ett möjligt bränsle förutsatt att uttagsnivåerna och metoderna är anpassade efter lokala nivåer. Idag är stubbuttag inget stort sortiment men vid en energikris kan de ha en betydande roll. Vi vill också påminna om att stubbar tas upp vid infrastrukturprojekt som vägar, hus mm och bör då kunna användas. Även vid omfattande rotröteangrepp kan stubbrytning vara en metod för att förhindra rotröta i nästa skogsgeneration. Att inte se stubbar och rötter som ett möjligt hållbart alternativ är inte vetenskapligt underbyggt.

Artikel 29

Trädbränsleförbundet avstyrker att biomassa från skogen ska omfattas av samma marktkriterier som biomassa från åker. Förslaget innehåller begrepp som inte är definierade för olika typer av skogar. Det är därför svårt att bedöma vad som avses. Att i efterhand publicera vägledande dokument hjälper inte eftersom de vanligen blir mycket försenade och skapar en stor osäkerhet för marknaden. Förslaget innebär att en sorts parallell skogslagstiftning skulle införas. Det skulle innebära så stora administrativa kostnader att det inte kommer bli ekonomiskt försvarbart att ta ut grot och brännved ur skogen. Skogbränslebranschen är en bransch med små marginaler och den enskilde skogsägaren kommer inte utföra åtgärden om den inte ger något ekonomiskt netto. Marktkriterierna i paragraf 3 kom till för att undvika att biodrivmedel från jordbruksmark producerade på ett icke hållbart sätt och passar inte alls för skogsmark.

Vi avstyrker starkt förslaget i tillägget till paragraf 6 som reglerar hyggesstorlek och förbjuder stubbskörd. Det är ett klart övertramp i för det nationella självbestämmandet i skogspolitiken. Vi är också bekymrade över att formuleringarna runt avverkningsmetoder är väldigt ospecifika och svåra att förstå hur de ska tolkas.

Pannor

Trädbränsleförbundet avstyrker förslaget om att anläggningar större än 5 MW ska omfattas. Det skapar stor administration för många små företag. För dessa företag kommer det vara betydligt enklare att installera en panna för naturgas än biobränsle. Det går direkt emot EU:s klimatambitioner. Dessa mindre pannor är inte heller direkt utbytbara mot värmepumpar eftersom de behövs i framställningsprocesser inom tex mindre livsmedelsindustrier eller vid lokala sågverk. Vi avstyrker också förslaget som innebär en retroaktiv lagstiftning när alla anläggningar (inklusive befintliga) ska omfattas av kravet på 80 procent växthusgasreduktion från och med 2026. Nuvarande krav på 70 procent är redan en betydande klimatvinst.

Sammanfattning

Trädbränsleförbundet välkomnar EU:s ökade klimatambitioner men är oroade av att revideringen av förnybartdirektivet kommer motverka dessa. Flera av förslagen kommer leda till mindre mängd bioenergi som kan ersätta fossil energi. Förslagen är också i strid mot det nationella självbestämmandet i skogspolitiken. Vi vill i stället att nuvarande riskbaserade hållbarhetskrav får komma i arbete på EU:s bioenergimarknad. Därefter bör det utvärderas för att se vad som kan förbättras. Vi vill också särskilt betona vikten av att styrning av bioenergin bäst görs utifrån lokala

förutsättningar. EU:s medlemsstater har väldigt olika förutsättningar, både avseende areal som kan användas för biobränsleproduktion men även hur energisystemen är uppbyggda samt var medlemsstaten ligger rent geografiskt. Vid rapportering och övervakning måste nationella statistiska rapporteringssystem kunna användas. Data som rapporteras ska vara samma som i rapporteringen till FN. Det är både kostnadseffektivt, tryggar transparens och kvalitet på datat.

För Svenska Trädbränsleföreningen
Sofia Backéus Näringspolitisk expert